

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός γνωμοδοτήσεως 20/2018

Ατομική

Αριθμός Ερωτήματος: Το υπ' αριθμ. πρωτ. Δ.Κ.Π.Γ0018950 ΕΞ2017/21-11-2017 έγγραφο του Υπουργείου Οικονομικών, Γενική Γραμματεία Δημόσιας Περιουσίας, Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Περιουσίας και Κοινοφελών Περιουσιών, Διεύθυνση Κοινοφελών Περιουσιών, Τμήμα Γ'.

Ερώτημα: Ερωτάται εάν η διαγραφή προσώπου, από το Μητρώο εκτελεστών διαθηκών, εκκαθαριστών, διαχειριστών κοινοφελών περιουσιών ή ιδρυμάτων και κηδεμόνων σχολαζουσών κληρονομιών, που προβλέπεται στο άρθρο 17 παρ.1 εδάφ. β' του ν.4182/2013, αφορά μόνο στις περιπτώσεις τεκμαιρόμενης (με την άπρακτη πάροδο της τιθέμενης προθεσμίας) άρνησης του διορισμού.

Γνωμοδοτούσα: Αγγελική Καστανά, Νομική Σύμβουλος του Κράτους.

Ιστορικό

Από το έγγραφο της ερωτώσης Υπηρεσίας και τα στοιχεία του φακέλου που το συνοδεύουν προκύπτει το ακόλουθο πραγματικό:

1. Η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής, με το υπ' αριθμ. πρωτ.28087/1995/26-4-2017 έγγραφό της, διαβίβασε στη Δ/νση Κοινοφελών Περιουσιών της Γενικής Δ/νσης Δημόσιας Περιουσίας και Κοινοφελών Περιουσιών του Υπουργείου Οικονομικών – ερωτώσα Υπηρεσία – την από 31-3-2017 δήλωση της δικηγόρου Αθηνών Α.Χ, με την οποία προέβη στην αποποίηση του διορισμού της, ως κηδεμόνος της σχολάζουσας κληρονομίας της Α.Δ.
2. Στη δήλωση αποποίησης του διορισμού της, η ως άνω επικαλείται σπουδαίους, κατά την άποψή της, λόγους, οι οποίοι καθιστούν αδύνατη την αποδοχή του διορισμού της, που έγινε με την υπ' αριθμ. πρωτ. 21544/1384/21-3-2017

απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής. Επίσης, ισχυρίζεται ότι η ρητή αποποίηση του διορισμού της, δεν δικαιολογεί τη διαγραφή της από το Μητρώο του άρθρου 16 του ν.4182/2013, η οποία προβλέπεται μόνο στην περίπτωση σιωπηρής άρνησης κατά το άρθρο 17 παρ. 1 εδάφιο β' του ν.4182/2013 ή αποδοχής και μεταγενέστερης παραίτησης κατά το άρθρο 20 παρ. 3 του ίδιου νόμου.

3. Εν όψει της δήλωσης της Α.Χ. η ερωτώσα Υπηρεσία υπέβαλε το ερευνώμενο ερώτημα, διευκρινίζοντας, συγχρόνως, ότι σε όλες τις περιπτώσεις άρνησης (ρητής ή σιωπηράς, με την άπρακτη πάροδο της τιθέμενης προθεσμίας) διορισμού ως κηδεμόνα, προβαίνει σε διαγραφή του διοριζόμενου από το μητρώο, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 17 παρ. 1 εδάφ. β' του ν.4181/2013.

Νομοθετικό πλαίσιο

4. 1. Στα άρθρα 16 παρ. 1 και 2 , 17 παρ. 1 και 62 παρ.1 του ν.4182/2013 Κώδικας κοινωφελών περιουσιών, σχολάζουσων κληρονομιών και λοιπές διατάξεις (Α' 185) ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 16

Μητρώο εκτελεστών διαθηκών, εκκαθαριστών, διαχειριστών κοινωφελών περιουσιών ή ιδρυμάτων και κηδεμόνων σχολάζουσων κληρονομιών.

«1. Στο Υπουργείο Οικονομικών καταρτίζεται και τηρείται Μητρώο φυσικών και νομικών προσώπων, από το οποίο επιλέγονται με κλήρωση που διενεργεί η αρμόδια αρχή, τα πρόσωπα που διορίζονται από αυτήν ως εκκαθαριστές κοινωφελών περιουσιών και οι εκτελεστές διαθηκών, όταν δεν ορίζονται από τη συστατική πράξη ή παρίσταται ανάγκη αντικατάστασης των οριζομένων , καθώς και οι κηδεμόνες σχολάζουσων κληρονομιών.....

2. Στο Μητρώο εγγράφονται, με αίτησή τους και εφόσον δεν συντρέχουν στο πρόσωπό τους τα κωλύματα της παραγράφου 1 του άρθρου 18:

α) δικηγόροι, συμβολαιογράφοι, λογιστές και φοροτεχνικοί, πτυχιούχοι ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων της ημεδαπής ή ισότιμων αναγνωρισμένων της αλλοδαπής, με πενταετή τουλάχιστον εμπειρία.....

β)..... Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται η διαδικασία γνωστοποίησης και υποβολής αίτησης από τους ενδιαφερόμενους για την εγγραφή στο Μητρώο, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την κατάρτιση του Μητρώου.....»

Άρθρο 17

Διορισμός εκκαθαριστή.

«1. Όταν η εκκαθάριση ή η εκτέλεση του κοινωφελούς σκοπού ή έργου δεν ανατίθεται με τη συστατική πράξη στον κληρονόμο ή κληροδόχο ή εκτελεστή διαθήκης, διορίζεται εκκαθαριστής της κληρονομίας με απόφαση της αρμόδιας αρχής, μετά από κλήρωση, κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 16. Ο διοριζόμενος οφείλει, μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση της πράξης διορισμού να δηλώσει εγγράφως την αποδοχή στην αρμόδια αρχή, αλλιώς τεκμαίρεται άρνηση του διορισμού και ο διορισθείς διαγράφεται από το Μητρώο του άρθρου 16.....»

Άρθρο 62

Διορισμός – καθήκοντα – Λήξη έργου

«1. Ο κηδεμόνας σχολάζουσας κληρονομίας διορίζεται κατά το άρθρο 16 από την αρμόδια αρχή αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν αιτήματος δημόσιας αρχής ή οποιουδήποτε προσώπου έχει έννομο προς τούτο συμφέρον, ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου για την ιδιότητα της κληρονομίας ως σχολάζουσας, εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά αναλόγως των διατάξεων των άρθρων 17 έως 20, 22 έως 24 και 26 έως 28.....»

Ερμηνεία και εφαρμογή διατάξεων

Από τις προπαρατιθέμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς και σε συνδυασμό, συνάγονται τα ακόλουθα:

5. Με το νέο Κώδικα κοινωφελών περιουσιών, οργανώνεται το Μητρώο προσώπων, φυσικών και νομικών, τα οποία έχουν την υποδομή και τεχνογνωσία να ασκούν καθήκοντα εκκαθαριστών, εκτελεστών, διοικητών και διαχειριστών των κοινωφελών περιουσιών, καθώς και κηδεμόνων σχολαζουσών κληρονομιών, οι οποίοι αποτελούν τον κατ' εξοχή κινητήριο μοχλό των διαδικασιών διοίκησης και εκκαθάρισης των περιουσιών και καθιερώνεται αντικειμενικός και αδιάβλητος τρόπος επιλογής με κλήρωση.

Ειδικότερα, στο άρθρο 16 προβλέπεται η κατάρτιση και τήρηση Μητρώου στο οποίο θα εγγράφονται, μετά από αίτησή τους, πρόσωπα , φυσικά και νομικά, που επιθυμούν την άσκηση καθηκόντων εκτελεστών διαθηκών, εκκαθαριστών και διαχειριστών κοινωφελών περιουσιών ή ιδρυμάτων και κηδεμόνων σχολαζουσών

κληρονομιών. Η εγγραφή στο Μητρώο, κατόπιν αιτήσεως των ενδιαφερομένων, διασφαλίζει ότι τα πρόσωπα αυτά θα συμμετέχουν στα σχετικά έργα με τη βούλησή τους, γεγονός που θα περιορίσει κατά πολύ την άρνηση αποδοχής του διορισμού τους, ενώ ο διορισμός τους μετά από κλήρωση εγγυάται διαφάνεια κατά τη διαδικασία επιλογής και ίσες ευκαιρίες διορισμού για όλους τους εγγεγραμμένους. Όταν προκύπτει ανάγκη διορισμού προσώπων είναι υποχρεωτικός ο διορισμός από το Μητρώο, ύστερα από κλήρωση προσώπων που έχουν την επαγγελματική τους έδρα στον τόπο άσκησης των σχετικών καθηκόντων και η αποδοχή του διορισμού είναι υποχρεωτική, επί ποινή διαγραφής από το Μητρώο (βλ. αιτιολογική έκθεση του νόμου και μελέτη του Γ. Σχοινοχωρίτη με τίτλο «Το νέο καθεστώς του Κώδικα Κοινοφελών Περιουσιών. Εξέταση μερικών βασικών καινοτομών» Ελλ. Δνη 5/2015 σελ. 1297).

Περαιτέρω, στο άρθρο 17 ρυθμίζονται μεταξύ άλλων και η διαδικασία του διορισμού του εκκαθαριστή, με απόφαση της αρμόδιας αρχής, από το Μητρώο του προηγούμενου άρθρου και η αποδοχή του διορισμού του. Για την περίπτωση άρνησης του διορισμού προβλέπεται ως ποινή η διαγραφή του από το Μητρώο.

Εν όψει του ότι η διαγραφή από το Μητρώο δεν συναρτάται με συγκεκριμένο τρόπο έκφρασης της άρνησης του διορισμού, του νόμου μη διακρίνοντας, συνάγεται ότι η διαγραφή επιβάλλεται σε οποιαδήποτε περίπτωση άρνησης του διορισμού, είτε ρητώς εκφρασμένης, είτε τεκμαιρόμενης (με την άπρακτη πάροδο της προθεσμίας των 15 ημερών από την κοινοποίηση στον διοριζόμενο κηδεμόνα της πράξης διορισμού του), είτε τυχόν αιτιολογημένης, είτε αναιτιολόγητης.

Η εν λόγω ρύθμιση (του άρθρου 17) εφαρμόζεται αναλογικά και στους κηδεμόνες σχολάζουσας κληρονομίας, κατά νομοθετική παραπομπή του άρθρου 62 παρ. 1 του ν.4182/2013, περίπτωση που αφορά το ερώτημα.

Απάντηση

6. Κατ' ακολουθία των προεκτεθέντων στο τεθέν ερώτημα αρμόζει, κατά την γνώμη μας, η απάντηση ότι η διαγραφή κηδεμόνα σχολάζουσας κληρονομίας από το Μητρώο του άρθρου 16 του ν.4182/2013, επιβάλλεται σε περίπτωση ρητής ή και

τεκμαιρόμενης άρνησης (με την άπρακτη πάροδο της προθεσμίας των 15 ημερών από την κοινοποίηση σ' αυτόν – κηδεμόνα – της πράξης διορισμού του) αποδοχής του διορισμού του, σύμφωνα με το άρθρο 17 παρ. 1 εδαφ. β' του ίδιου νόμου.

Αθήνα 6-3-2018

Η Γνωμοδοτούσα

Αγγελική Καστανά

Νομική Σύμβουλος του Κράτους